

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 22.01.2026
alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lausunto ympäristöministeriölle liittyen uudistetun ilmanlaatudirektiivin täytäntöönpanoon**TRE:6283/11.01.01/2025****Lisätietoja päätöksestä**

Johdon assistentti Katri Naulo, puh. 040 801 6003, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Valmistelijan yhteystiedot

Vt. ympäristöjohtaja Kati Skippari, puh 050 5215 198
ja ympäristötarkastaja Ari Elsilä, puh. 050 5215 149, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Annetaan asiassa oheinen lausunto ympäristöministeriölle.

Perustelut

Ympäristöministeriö on pyytänyt 3.12.2025 Tampereen kaupungilta lausuntoa uudistetun ilmanlaatudirektiivin täytäntöönpanoon liittyen (VN /35657/2024 ja VN/35657/2024-YM-3). Lausunto on pyydetty antamaan 31.1.2026 mennessä.

Tampereen kaupungin lausuntoa on pyydetty sen vahvistamiseksi, että uudistetun ilmanlaatudirektiivin täytäntöönpano voidaan valmistella siitä lähtökohdasta, että Tampereen kaupungille säädettäisiin velvollisuus vastata direktiivin edellyttämästä keskimääräisten altistumisen vähennysvelvoitteiden (pienhiukkaset ja typpidioksidi) toteutumisen seurannasta nykyisin säädetyn (ympäristönsuojelulain 143 § 2) tahon ja mahdollisesti toisen uuden vastuutahon lisäksi.

Uusittu ilmanlaadun direktiivi edellyttää jäsenmaita määrittämään keskimääräisen altistumisen alueyksiköt ja perustamaan ilmanlaadun kaupunkitausta-asemia kansallisen altistuksen arvioimiseksi. Pienhiukkasten pitoisuuksien seurannan lisäksi uusittu direktiivi velvoittaa mittaamaan typpidioksidipitoisuuksia.

Suomessa on tällä hetkellä yksi ympäristönsuojelulain 143 § mukainen pienhiukkasten altistumisen arviointiin tarkoitettu kaupunkitausta-asema, jonka ylläpidosta vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY. Uusitun direktiivin mukaan kutakin altistumisyksikköä edustaa vähintään yksi ilmanlaadun kaupunkitausta-asema.

Tampere on direktiivin vaatimukset täyttävä ympäristö kansallisen altistumisen seurantaan. Tampereella esimerkiksi Kalevan mittausasemalla on jo olemassa pitkä pienhiukkasten seurantahistoria ja se soveltuu siten hyvin keskimääräisen altistumisen seurantaan. Keskimääräisen altistumisen seuranta perustuu kolmen vuoden mittaustulosten keskiarvoon, jolloin mittauksen jatkuvuus ja sitoutuminen on olennaista.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupungin lausunnon koskien uudistetun ilmanlaatudirektiivin täytäntöönpanoa on valmistellut ympäristönsuojeluyksikkö yhteistyössä Kuopion kaupungin ympäristönsuojelun ja HSY:n edustajien kanssa.

Toimivallan peruste

Tampereen kaupungin hallintosäännön 32 §:n perusteella apulaispormestari päättää johtamiensa lautakuntien osalta lausunnon antamisesta muissa kuin muutoksenhakuun liittyvissä asioissa tai lainsäädännön mukaan viranomaiselle kuuluvissa lupa- ja valvonta-asioissa.

Lausunnot

Ympäristönsuojelulakia uudistettiin ilmanlaadun osalta laajemmin vuonna 2010. Tuolloin lakimuutoksen tavoitteena oli, että pienhiukkasten pitoisuutta ryhdyttäisiin mittaamaan Suomessa useilla kaupunkitaustasemilla. Suunnitelmaa kuitenkin muutettiin Kuntaliiton vastustettua asiaa kunnille aiheutuvien kustannusten takia. Taustamittauksia koskeva seurantavelvoite annettiin vain pääkaupunkiseudulle.

Koska kaupunkitaustaseman mittauksen arvioitiin kuvaavan hyvin sitä, millaisille epäpuhtauspitoisuuksille koko Tampereen kantakaupunkialueen väestö käytännössä altistuu, pienhiukkasten ja typpidioksidin pitoisuuden mittaukset käynnistettiin Kalevassa ja niitä on tehty runsaat 15 vuoden ajan. Mittauksia jatketaan Kalevassa Tampereen ilmanlaadun yhteistarkkailusopimukseen liittyvän suunnitelman mukaisesti vielä sopimuskauden 2026–2030 ajan.

Tampereen nykyiseen ilmanlaadun mittausjärjestelmään kuuluu neljä mittausasemaa ja yksi sääasema. Osa ilmanlaadun seurannan kustannuksista veloitetaan ilmanlaadun yhteistarkkailussa mukana olevilta sopimusosapuolilta. Mittausjärjestelmän ylläpidosta aiheutuu mm. työvoima-, investointi-, laitehuolto-, varaosa-, kalibrointi- sekä tiedonhallintakustannuksia. Mittausaseman sijoittamissopimus Kalevan puistoalueelle päättyy vuoden 2030 loppuun mennessä, joten mittauksen jatkuessa mittausaseman sijoittamisedellytykset on varmistettava.

Kaupunkitaustapitoisuuksien mittaamisen jatkaminen 2030-luvulla ja sen jälkeen palvelee ehdotetun veloitteen lisäksi kaupunkilaisten etua. Mittaustuloksia voidaan hyödyntää myös tutkimuslaitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä. Tampereen kaupunki tekee jatkuvatoimisia mittauksia joka tapauksessa muiden säädösten takia ja siksi lienee kustannustehokkainta, että kaupunki toteuttaisi myös taustasemamittaukset.

Tampereen kaupunki suhtautuu myönteisesti lausuntopyynnön mukaiseen ehdotukseen. HSY on toimittanut ympäristöministeriölle kustannuslaskelman keskimääräisen altistumisen indikaattorin (AEI) -mittauksien toteuttamisesta syyskuussa 2025. Tampereen kaupunki

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,

kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 22.01.2026

§ 2

alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

esittää, että valtio osallistuu ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin ministeriölle toimitetun kustannuslaskelman mukaisesti. Tällä turvataan mittausten jatkuminen myös, mikäli kunnan talouteen aiheutuu säästöpaineita.

Tiedoksi

kirjaamo.ym@gov.fi, ari.elsila@tampere.fi, kati.skippari@tampere.fi

Allekirjoitus

Apulaispormestari Ilkka Porttikivi

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta,
kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä 22.01.2026
alueellinen jätehuoltolautakunta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§ 2

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)